

KONSTANTIN  
PRESLAVSKY  
UNIVERSITY  
SHUMEN



**ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ**  
**“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”**

**ПРАВИЛНИК  
ЗА СТРУКТУРАТА  
И ОРГАНИЗАЦИЯТА  
НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ  
В ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ  
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН  
ПРЕСЛАВСКИ“**

**ШУМЕН**  
**2017**

## Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

**Чл. 1.** Правилникът урежда основните аспекти от организацията на процеса на обучение в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски” (по-нататък ШУ).

**Чл. 2.** Правилникът се разработва в съответствие с чл. 21, ал. 1, т. 2 от Закона за висшето образование (по-нататък ЗВО) и Правилника за устройството и дейността на ШУ.

**Чл. 3.** Правилникът е приет от Академическия съвет (по-нататък АС) на ШУ. Поправки, изменения и допълнения в него могат да се правят по решение на АС.

**Чл. 4.** Във връзка с този правилник се издават следните документи с временно действие:

/1/ Правилник за приемане на студенти в ШУ за всяка учебна година.

/2/ Правила за прием на студенти в образователно-квалификационната степен *магистър*.

/3/ Правилник за прием и обучение в дистанционната форма в съответствие със ЗВО и Наредбата за държавните изисквания за организиране на тази форма на обучение.

/4/ Заповед на ректора за продължителността на учебната година и семестрите, за графика на изпитните сесии. В нея се посочват и всички предварително известни неучебни дни за цялата година. Заповедта се издава в началото на учебната година.

**Чл. 5.** Спазването на Правилника е задължително за всички членове на академичната общност. Отклонението от клаузите се санкционира от административното ръководство на Университета и на структурните звена.

## Глава втора ВИДОВЕ И ФОРМИ НА ОБРАЗОВАНИЕ В ШУ “ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

**Чл. 6.** В ШУ се осъществява учебен процес в съответствие с чл. 39, чл. 40, чл.41, чл. 42 от ЗВО по основни и допълнителни направления.

/1/ В основните направления се осъществява обучение за получаване на висше образование:

1. по основна специалност

2. по втора специалност

3. по нова специалност (друго висше образование).

/2/ В допълнителните направления се осъществяват форми на следдипломно обучение и квалификация, както и обучение по български език на чуждестранни граждани.

/3/ Обучението на студентите се провежда по специалности, които са от професионално направление съгласно Класификатора на областите

на висше образование, утвърден с Постановление № 125 на МС от 24.06.2002 г., обхващащ образователно-квалификационните степени (бакалавър и магистър) в съответствие с чл. 17, ал. 2, т.1 и 4, чл.21, ал. 1, т. 5, чл. 30, ал.1, т.4, чл.42, ал.1, т.1 и 2, ал.2, ал.3, ал.5, ал.6, чл. 44а, чл.66, ал. 1 и 2, чл.67, чл.70, ал.1, чл.71 от ЗВО.

/4/ ШУ организира обучение в:

1. Образователно-квалификационна степен *бакалавър*, за чието придобиване се изискват в съответствие с учебния план:

а) не по-малко от 180 кредита със срок на обучение 3 години за *професионален бакалавър по...*;

б) не по-малко от 240 кредита със срок на обучение 4 години за *бакалавър*.

2. Образователно-квалификационна степен *магистър*, за чието придобиване се изискват:

а) не по-малко от 120 кредита след придобита образователно-квалификационна степен *професионален бакалавър по ...*;

б) непо-малко от 60 кредита след придобита образователно-квалификационна степен *бакалавър*.

в) не по-малко от 300 кредита със срок на обучение 5 години след средно образование.

Студентите, завършили определена степен, получават диплома за образование и професионална квалификация по съответната специалност (чл. 7, чл. 42, ал. 8, чл. 45, ал. 1 и 2 от ЗВО).

**Чл. 7.** Форми на обучение за получаване на висше образование в ШУ:

/1/ За получаване на висше образование по основна специалност – редовна, задочна и дистанционна форма (чл. 42, ал. 10 от ЗВО).

/2/ За получаване на втора специалност (в рамките на съществуващите специалности в ШУ) – редовна, задочна и дистанционна форма (чл. 42, ал. 9, т. 1 и 5, чл. 42, ал. 9 и 10 и чл. 70, ал. 1, т. 3 от ЗВО).

/3/ За получаване на нова специалност (в рамките на съществуващите специалности в ШУ) – редовна, задочна и дистанционна форма (чл. 42, ал. 9, т. 5 от ЗВО).

**Чл. 8.** Приемането на студенти за специалностите и формите на обучение по чл. 6 и чл. 7 на тази глава става по следния ред:

/1/ За обучение по специалностите и формите на чл. 6, ал. 1, т. 1 и чл. 7, ал. 1 се кандидатства чрез конкурс според изискванията на чл. 68 от ЗВО и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени *бакалавър* и *магистър*, Наредбата за приемане на студенти във висшите училища (чл. 9, ал. 3, т. 10 от ЗВО) и Правилника за приемане на студенти в ШУ за съответната учебна година. Специалностите и местата за приемане на студенти, предложени от АС (чл. 30, ал. 1, т. 4 от ЗВО) за всяка година, се утвърждават от МС в съответствие с чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б”/ от ЗВО.

/2/ Кандидат-студентите, лауреати на национални и международни олимпиади и състезания, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата се приемат без конкурсен изпит.

/3/ Успешно участвалите в конкурсните изпити инвалиди с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военно-инвалиди, кръгли сираци, майки с три и повече деца, близнаци (когато са кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление и единият от тях е приет) се приемат съгласно Правилника за приемане на студенти в ШУ.

/4/ Без конкурсен изпит се приемат кандидат-студенти, успешно издържали държавните зрелостни изпити, съгласно Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план в рамките на утвърдения брой по чл. 9, ал. 3, т. 6, б. а/ и б/ (чл. 68, ал. 4 от ЗВО).

**Чл. 9.** АС ежегодно предлага на министъра на образованието и науката размера на таксите по чл. 9, ал. 3, т. 7 от ЗВО за кандидатстване и за обучение на студенти. Министерският съвет утвърждава ежегодно до 30 април по предложение на министъра на образованието и науката и въз основа на предложенията на държавните висши училища размера на таксите за кандидатстване и за обучение на студенти с изключение на случаите по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО.

**Чл. 10.** Всички други такси, свързани с кандидатстудентската кампания, ако не са регламентирани от МС, се определят за всяка учебна година от АС.

**Чл. 11.** ШУ осъществява прием и обучава студенти и специалисти, граждани на държави членки на Европейския съюз и на европейското икономическо пространство, при условията и по реда, определени за български граждани в съответствие с чл. 68, ал. 7 от ЗВО и актове на МС. Чуждестранните студенти имат същите права и задължения в процеса на обучение като българските студенти. Тяхното студентско положение се урежда в Студентска канцелария.

**Чл. 12.** Чуждестранните студенти от държави, които не са членки на Европейския съюз, могат да се обучават в ШУ срещу заплащане, съгласно чл. 95, ал. 8 и ал. 10 от ЗВО.

**Чл. 13.** Чуждестранни студенти, приети за краткосрочно обучение по различни програми и договори с чужди висши училища, се обслужват от съответните основни структурни звена и Центъра за международно сътрудничество на ШУ.

### **Глава трета** **ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ** **ПРЕЗ УЧЕБНАТА ГОДИНА**

**Чл. 14.** Процесът на обучение в ШУ се реализира в съответствие с изискванията на ЗВО, Наредбата за натрупване и трансфер на кредити, решенията на АС, заповедите на ректора и разработената и въведена

система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академическия състав (чл. 6, ал. 4 и 5 от ЗВО). В заповедта на ректора по чл. 4, ал. 4 от този правилник се фиксира цялостната организация на процеса на обучение в ШУ. Занятията с редовните студенти очните занятия със задочните студенти се водят в два семестъра през годината по решение на АС.

**Чл. 15.** Учебните занятия в редовната и задочната форма на обучение се водят по разписи, разработени от Учебния отдел в ШУ по заявки на структурните звена.

/1/ Разписите се разработват въз основа на учебните планове на съответните специалности и се подписват от деканите /директорите и зам.-ректора по учебната дейност.

/2/ Сроковете, редът и условията за подготовка и изготвяне на разписите за всеки семестър, както и координацията между основните структурни звена и Учебен отдел, се регламентират в заповед на зам.-ректора по учебната дейност в началото на предходния семестър.

/3/ При съставянето на разписите се спазват следните ограничения относно броя на часовете:

1. За редовно обучение максималната седмична аудиторна натовареност е 30 академични часа.

2. За задочно обучение – не повече от 10 академични часа на ден.

3. За редовно обучение – не повече от 8 академични часа дневно.

/4/ Деканите/директорите имат право да разрешават частични еднократни промени (или размествания) на часовете в разписа, съгласувани с Учебен отдел.

**Чл. 16.** /1/ За ефективното организиране процеса на обучение се сформират следните видове учебни структури, в които могат да се включат и студенти, обучаващи се на индивидуален план:

1. **Курс** - включва всички студенти от дадена специалност, записани в една и съща година на обучение.

2. **Семинарна група** - формира се от студенти от един и същи курс по т. 1 за провеждане на семинарни занятия. Състои се от не повече от 35 студенти. Общият брой на групите в курса следва да бъде минимален.

3. **Група за практически занятия** - формира се от студенти от един и същи курс по т. 1. Състои се от не повече от 15 студенти. Общият брой на групите в курса следва да бъде минимален. Групи за практически занятия са:

а) лабораторна група;

б) педагогическа група;

б) езикова група за специалисти по първи и втори чужд език.

4. **Поток** – формира се от учебни структури по т.1, 2 и 3, изучаващи една и съща дисциплина (едно и също учебно съдържание), независимо от

вида - ЗД, ИД, ФД като се спазва Инструкцията за определяне на хорариума при формиране на учебни потоци, курсове и групи.

#### **5. Специални групи:**

(а) **езикова група за неспециалисти** – приравнява се към семинарна група; може да се формира от студенти от различни курсове по т.1;

(б) **група за спорт по избор** – приравнява се към семинарна група; може да се формира от студенти от различни курсове по т. 1;

(в) **музикална група** – за практически занятия по хорово дирижиране, постановка на глас, електронни музикални инструменти, свирене на партитури, музикален съпровод и дисциплината Музикален инструмент за специалностите ПУНУП, НУПИТ, ПУП, НУПЧЕ И ПУПЧЕ. Състои се от не по- малки от 4 студенти.

г) **индивидуално обучение** - по дисциплините Специален предмет и Задължително пиано (акордеон) за студентите от специалност „Педагогика на обучението по музика”.

/2/ Хорариумът за всяка дисциплина се формира съгласно Инструкцията за определяне на хорариума при формиране на учебни потоци, курсове и групи приета от АС.

**Чл. 17./1/** Броят и видът на формираните учебни структури по чл.16 се фиксира в специална заповед на декана/директора, съгласувана с Учебен отдел.

/2/ Сроковете за издаване на заповедите са, както следва:

1. До края на месец април – за първия семестър на следващата учебна година.

2. До края на месец октомври – за втория семестър на текущата учебна година.

3. Заповедите се актуализират до третата учебна седмица от началото на семестъра.

## **Глава четвърта УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ**

**Чл. 18.** Процесът на обучение в ШУ се провежда по учебна документация за всяка специалност, която обхваща квалификационните характеристики по степени, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини и ежегоден график на процеса на обучение (чл. 39, ал. 2, чл. 40 и чл. 41 от ЗВО).

**Чл. 19.** Учебните занятия във всички форми на обучение се водят по учебни планове и програми (чл. 30, ал. 1, т. 5 от ЗВО), разработени от съответните основни структурни звена и приети от техните съвети. Учебните планове се утвърждават от АС. Учебните планове на двойните специалности се съгласуват задължително между обучаващите звена преди представянето за гласуване в АС.

**Чл. 20.** Учебните планове се разработват по утвърден от АС образец и включват следните общи положения:

1. Натовареността по семестри се съобразява с изискванията на чл. 15, ал. 3, т.1, 2 и 3.

2. Общият брой на семестриалните изпити и текущите оценки в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”, в редовно и задочно обучение по основната специалност не може да бъде повече от седем, а в ОКС „магистър” не повече от девет.

3. Дисциплините в учебния план са задължителни, избираеми и факултативни (чл. 41, ал. 1 и 2 от ЗВО).

4. Списъците на избираемите и факултативните дисциплини се актуализират за всяка учебна година с решение на ФС.

5. Включените в учебните планове факултативни дисциплини могат да бъдат избирани и от студенти от други специалности.

6. Педагогическият блок се разполага като приложение в учебните планове, когато е избираем.

7. С решение на АС към учебните планове на всяка специалност могат да се прилагат и учебни планове за допълнителни специализации.

**Чл. 21.** Учебните планове за всички образователно-квалификационни степени, специалности и форми на обучение (чл. 21, ал. 1, т. 4, чл. 30, ал. 1, т. 5 от ЗВО) се утвърждават от АС и се подписват от деканите/директорите и зам.-ректора по учебната дейност.

**Чл. 22.** Корекции в учебните планове с временно или дългосрочно действие се допускат само с решение на ФС/СК, съгласувано с Учебен отдел и утвърдено от АС.

**Чл. 23.** Учебните планове на всички видове допълнителни учебни дейности се разработват и се приемат от съветите на съответните структурни звена и се утвърждават от АС.

**Чл. 24.** Занятията по отделните дисциплини се водят по учебни програми, които се обсъждат от водещата катедра, утвърждават се от ФС (СК или СД), съхраняват се в основното структурно звено и се предават за публикуване във вътрешната мрежа на Университета. В учебните програми задължително са поставени условията за допускане на студентите до изпити по съответната дисциплина.

## **Глава пета**

### **ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕПОДАВАНЕТО**

**Чл. 25.** Процесът на обучение се осъществява от преподаватели на основен трудов договор, гост-преподаватели и хонорувани преподаватели.

/1/ В съответствие със ЗВО (чл. 17, ал. 2, т. 2) и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационните степени (ПМС №162 от 23.07.2003 г.)

лекционни курсове се възлагат на хабилитирани преподаватели и/или на преподаватели с образователната и научна степен *доктор* с решение на катедрата.

/2/ Избирането на гост-преподаватели или хонорувани преподаватели при наличие на преподаватели по същата дисциплина на основен трудов договор в ШУ се допуска, ако структурното звено, обезпечаващо преподаването на дадената специалност, представи аргументиран отказ за възлагане на часове на преподавател на щатна работа в ШУ. Възникнали по такъв повод спорове се решават от АС.

**Чл. 26.** По решение на ФС/СК на студенти от горните курсове може да се възлагат семинарни, практически и др. нелекционни занятия във всички форми на обучение в Университета в качеството на демонстратори.

**Чл. 27.** По решение на ФС/СК на специалисти и лаборанти с висше образование към съответните структурни звена, издържали конкурс за хоноруван преподавател, може да се възлагат семинарни, практически и др. нелекционни занятия във всички форми на обучение в Университета в качеството на хонорувани преподаватели. Тази аудиторна натовареност не може да бъде повече от 1/2 норматив за съответната категория преподаватели. Занятията се водят в извънработно време за съответния хоноруван преподавател.

**Чл. 28.** /1/ Обучението на бременни студентки, студентките майки и студентите бащи с деца до 6 години, студентите с физически увреждания, с хронични заболявания, диспансеризирани и работещите студенти (редовно обучение) може да се осъществи при облекчен режим, както следва: с посещение на не по-малко от 50% от предвидените по учебен план занятия (с изключение на хоспитиране, ТПП и ППП).

/2/ За обучение при облекчен режим се подава молба до декана/директора при записване в първи курс; в началото на всяка учебна година или до началото на семестъра за всеки следващ семестър.

**Чл. 29.** За правото на встъпване в сесия и явяването на изпит по съответната дисциплина студентът трябва да е изпълнил заложените в учебната програма на дисциплината условия за допускане до изпит, публикувани в информационния пакет на студента.

**Чл. 30.** В рамките на учебната година има три изпитни сесии: редовна, поправителна и ликвидационна. Времето за провеждането им се определя от годишната заповед на ректора. Изпитите се провеждат по предварително изготвен от студентите график, съгласуван с преподавателите и утвърден от декана/директора. Графикът важи и за студентите по чл. 28, ал. 1.

**Чл. 31.** В рамките на една учебна година по една учебна дисциплина, в т. ч. хоспитиранеи ТПП, студентът има право на не повече от три явявания на изпит (във всяка сесия по едно).

**Чл.32./1/** Студентите от последен курс, неположили успешно семестриалните си изпити до края на ликвидационната сесия, могат да пре-



запишат последния курс, като завършват по учебния план, по който са били обучавани преди презаписването.

/2/ Невзетите изпити, без тези от последния курс, се смятат за условни.

/3/ Всички семестриални изпити трябва да се положат до края на учебната година.

/4/ Студентите, неположил изпитите си в срока по ал. 3, се отстраняват.

/5/ Отстранените по ал. 4 студенти могат да продължат обучението си само след възстановяване на студентските си права чрез подаване на заявление до ректора на университета, като след това се обучават и дипломират по действащия учебен план за учебната година.

/6/ В годината на презаписване студентите могат да прекъсват еднократно обучението си, като след това продължат обучението си по учебния план, по който са били обучавани преди прекъсването.

**Чл. 33.** Студентите имат право да се явяват на изпит за повишаване на оценката. Оценката по дадена дисциплина може да се повиши еднократно. За целта студентите подават заявление до декана/директора. Изпитът се провежда от комисия, назначена със заповед на ръководителя на основното структурно звено. Оценката от това явяване е окончателна.

**Чл. 34.** Формите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите се определят в учебните планове и програми. Основна форма на оценка е писменият изпит. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобална система, която включва: Отличен (6.00), Много добър (5.00), Добър (4.00), Среден (3.00) и Слаб (2.00). За успешно положен се смята изпитът, оценен най-малко със Среден (3.00) – чл. 44, ал. 1, 2, 3 и 4 от ЗВО.

**Чл. 35.** /1/ Изпитът по всяка дисциплина се провежда от екипа, който е водил дисциплината. При отсъствие на титуляра изпитът се провежда от комисия, назначена от декана/директора.

/2/ Полагането на приравнителни или условни изпити може да се проведе от преподавател, който е водил/води учебната дисциплина в ШУ, по избор на студента.

**Чл. 36.** Полагането на изпити от студенти, обучаващи се по индивидуален план, се регламентира в индивидуалния план.

**Чл. 37.** Студентското положение на студентите се оформя, както следва:

/1/ Всички студенти се записват в по-горен курс, като невзетите изпити от предходните години са условни.

/2/ Студентите могат да прекъсват обучението си за определен период по следните причини:

1. болест
2. бременност и майчинство
3. семейни причини

4. бригада или обучение в чужбина.

За целта студентите подават молба и съответните документи до декана/директора.

/3/ Студентите могат да повтарят курс освен по чл.32, и при неположени изпити, включително и условни изпити от предходни години.

За целта те трябва да подадат заявление до декана/директора. По време на цялото следване студентите могат да повтарят еднократно съответния курс.

/4/ Отстранените студенти по чл. 38, ал. 2 или чл. 96 могат да възстановят правата си чрез подаване на заявление до ректора на университета, като след това се обучават и дипломират по действащия учебен план за съответния курс.

**Чл. 38./1/** Записването за новата учебна година и за следващия семестър се осъществява в сроковете посочени в чл. 104.

/2/ След срока по ал. 1 студентите се отстраняват и губят студентски права.

**Чл. 39.** Прекъснали, преместени, повтарящи учебна година (ако не е последна) и възстановяващи права студенти се обучават по учебния план за текущата учебна година. Срокът за полагане на приравнителните изпити се определя от Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити.

**Чл. 40.** При необходимост студенти, заминаващи на бригада или обучение в чужбина, прекъсват или преминават на обучение по индивидуален план (по преценка на декана/директора). Пропуснатите изпити трябва да бъдат положени в учебната година на завръщането, след което стават условни.

## **Глава шеста**

### **ОБУЧЕНИЕ ПО ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН**

**Чл. 41.** Обучение по индивидуален план се допуска:

/1/ по преценка на декана/директора за студенти:

1. показали възможности да завършат образованието си в съкратени срокове в съответствие с чл. 42, ал. 9, т. 4 от ЗВО (необходим среден минимален успех от предходната година Добър (4.00) и минимален успех Добър (4.00) от положените изпити по индивидуален план в края на всяка учебна година),

2. с възможности и желание за активно участие в научни разработки,

3. заминаващи на бригада или обучение в чужбина,

4. обучавани се едновременно и по друга специалност като втора или нова (чл. 42, ал. 9, т. 1 от ЗВО);

/2/ при закриване на специалност или форма на обучение;

/3/ по решение на ФС/СК.

За обучение по индивидуален план по ал. 1 се подава молба до декана/директора до началото на семестъра, в който трябва да започне обучението.

**Чл. 42.** Индивидуалните планове се разработват в съответните катедри, утвърждават се от ФС (чл. 26, ал. 8, т.6 от ЗВО) и се подписват от декана/директора.

/1/ Индивидуалният план се разработва така, че на студентите да се осигури възможност да посещават лекции и упражнения с други курсове в редовна и/или задочна форма на обучение.

/2/ При обективна невъзможност да се осигури посещаемост на лекции и упражнения с други курсове в индивидуалния план се включват задължително шест часа консултации по всяка учебна дисциплина. Студенти, в чиито индивидуални планове са включени консултации по една и съща дисциплина, се обучават в група с хорариум на дисциплината само 6 часа.

**Чл.43.** Студентите, обучаващи се по индивидуален план, се явяват на изпит и с индивидуални протоколи на дати от редовна, поправителна или ликвидационна сесия и на други дати по уговорка с изпитващия преподавател.

## **Глава седма**

### **ОБУЧЕНИЕ ПО ВТОРА ИЛИ НОВА СПЕЦИАЛНОСТ**

**Чл. 44.** Студентите от ШУ имат право по време на следването си в Университета да се обучават по втора специалност или да получат нова специалност (чл. 42, ал. 9, т. 1 от ЗВО).

**Чл. 45.** Като втора или нова специалност могат да бъдат избирани всички специалности в ШУ.

**Чл. 46.** Обучението по втора или нова специалност се осъществява паралелно с основната в редовна, задочна или дистанционна форма. Таксите за обучението се определят ежегодно от АС и са в съответствие с Наредбата на МС за таксите за обучение.

**Чл. 47.** Студентите първокурсници могат да започнат обучение по втора или нова специалност паралелно с първата си специалност.

Всеки студент от ШУ може да започне обучение по втора или нова специалност не по-късно от началото на последния семестър на основната специалност.

**Чл. 48.** Документи за обучение по втора или нова специалност се подават по време на кандидатстудентската кампания. Студентите първокурсници подават документи за втора или нова специалност веднага след записването в първата си специалност.

**Чл. 49.** Приемът на студентите за втора или нова специалност става съобразно Правилника за прием на студенти в ШУ.

**Чл.50.**Обучението по втора или нова специалност е по индивидуален план.

**Чл. 51.** Студенти, прекъснали обучението си или отпаднали от основната си специалност, прекъсват и обучението си по втората или новата специалност.

**Чл. 52.** Документацията за обучението по втора специалност се води от факултета, в който студентът получава основната си специалност.

**Чл. 53.** Отделна диплома за втора специалност не се издава. Положените изпити и квалификацията се вписват в дипломата за основната специалност. Студентът получава дипломата си след завършване на цялостното си обучение.

**Чл. 54.** Нова специалност се получава по пълния учебен план на избраната специалност. Приемането и класирането на студентите за обучение по нова специалност става чрез приеман конкурсен изпит (чл. 68, ал. 1 от ЗВО).

**Чл. 55.** Учебната документация за обучението по новата специалност се води от факултета, който я осигурява.

**Чл. 56.** Изпити, положени от студента в основната му специалност, могат да бъдат признати и в новата при съответствие на дисциплините и кредитите им по учебен план от Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити в структурното звено, обслужващо новата специалност.

**Чл. 57.** За новата специалност се издава отделна диплома за висше образование след дипломирането по основната специалност (чл. 42, ал. 8 от ЗВО). Студентът няма право да се дипломира по новата специалност, преди да се е дипломирал по основната си специалност.

## **Глава осма**

### **ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ “УЧИТЕЛ”**

**Чл. 58.** Придобиването на квалификация *учител* се осъществява при спазване на регламентираните държавни изисквания в съответните ПМС.

**Чл. 59.** В ШУ квалификация *учител* може да се придобива, както следва:

/1/ Едновременно с придобиването на съответната образователно-квалификационна степен (*бакалавър, магистър*).

/2/ След дипломирането – в ДИКПО и Центъра за продължаващо образование в ШУ.

**Чл. 60.** Студентите обучаващи се в специалностите от професионални направления 2.1. Филология; 2.2. История и археология; 2.4. Религия и теология; 3.8. Икономика; 4.1. Физически науки; 4.2. Химически науки; 4.3. Биологически науки; 4.4. Науки за земята; 4.5. Математика; 4.6.

Информатика и компютърни науки; 6.2. Растителна защита, могат да придобият допълнително педагогическа правоспособност при заявено желание.

**Чл. 61.** Обучението по чл. 60 се осъществява по приложения към учебните планове на специалностите, с 60 кредита, 10 от които за държавен практикоприложен изпит и хорариум 570 часа за редовна форма на обучение и 285 часа за задочна форма на обучение. При необходимост (*с решение на декана/директора*) обучението може да се осъществи по индивидуален план. Записването за придобиване на професионална квалификация *учител* може да започне не по-късно от V семестър от обучението на студента.

**Чл. 62.** При организиране на процеса на обучение за придобиване на професионална квалификация *учител* се формират следните видове учебни структури: курсове, потоци, семинарни групи, педагогически групи. В педагогическите групи студентите се обучават в процеса на хоспитиране, на практическите занятия във видеозала и по време на текущата педагогическа практика (*ТПП*).

**Чл. 63.** Организацията на процеса на обучение за придобиване на професионална квалификация *учител* включва:

/1/ Осигуряване на потоци при лекционните курсове по педагогическите дисциплини. За целта тези дисциплини се включват в един и същи семестър в учебните планове.

/2/ Практическата подготовка в редовно и в задочно обучение се осъществява чрез:

1. Хоспитиране - включва наблюдение и анализ на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища, осъществявано под непосредственото ръководство на преподавател от висшето училище.

2. 1/2 от предвиденото в учебните планове за редовно обучение хоспитиране се осъществява като наблюдение и анализ на видеоуроци и се организира в семинарни групи, а останалите 1/2 са в училище в педагогически групи.

3. Предвиденият хорариум за хоспитиране в задочно обучение се осъществява като наблюдение на видеоуроци/педагогически ситуации.

4. Текуща педагогическа практика – включва посещение, наблюдение и провеждане на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища съвместно с учител-наставник под ръководството на преподавател от висшето училище с цел подготовка за стажантската практика

5. Стажантска практика – включва самостоятелно участие на обучаващите се в образователния процес чрез провеждане на педагогически ситуации или уроци, както и в други организационни форми в детски градини и училища, провеждани под ръководството на учител-наставник и преподавател от висшето училище.

**Чл. 64.** По време на практическата педагогическа подготовка студентите спазват следните изисквания:

/1/ При отсъствие по неуважителни причини от хоспитиране и ТПП на повече от 1 занятие (учебен час и конферирание) на студента не се поставя текуща оценка, преди да е отработил пропуснатото занятие.

/2/ В редовно обучение отсъствия по уважителни причини до 4 дни от СП не се отработват. При отсъствие по уважителни причини от 5 до 10 дни пропуснатото се доработва по график, определен от преподавателя, ръководител на СП. При отсъствия по уважителни причини (с разрешение на декана/директора) повече от 10 дена СП се повтаря в следващата година (семестър).

/3/ При отсъствие от СП по неуважителни причини (без разрешение на декана/директора) СП се повтаря през следващата година (семестър).

/4/ Минималният брой на педагогическите ситуации или уроците проведени от стажант-учителите, е не по-малко от 15 и не повече от 22 проведени педагогически ситуации или уроци в различни групи или класове.

**Чл. 65.** Студентите могат да участват в СП, при условие, че са положили успешно изпитите по методика, хоспитиране и ТПП.

**Чл. 66.** Държавният практикоприложен изпит се провежда след успешното полагане на всички изпити за придобиването на професионална квалификация *учител*.

## Глава девета

### ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ И ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНИ РАБОТИ В ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН “БАКАЛАВЪР”

**Чл. 67.** Обучението по всяка специалност в съответствие с чл. 45, ал. 1 и 2 от ЗВО завършва с държавен изпит или защита на дипломна работа.

**Чл. 68.** Държавна изпитна сесия може да бъде насрочена не по-рано от 5 дни след последния семестриален изпит. Явяването на държавен изпит и защита на дипломна работа става след подаване на писмено заявление до декана/директора най-късно до 3 работни дни преди датата на изпита.

**Чл. 69.** /1/ Държавният изпит и защитата на дипломната работа се провеждат съгласно държавните изисквания за дипломиране пред държавна комисия. В комисията могат да се включват и хабилитирани в съответната научна област лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област. По изключение в състава на комисията могат да участват и преподаватели с образователна и научна степен *доктор*.

/2/ За държавните изпити и защитата на дипломни работи се издава заповед на декана/директора. Държавните изпитни сесии се провеждат по

време и график, определен със заповедта на ректора за организацията на процеса на обучение.

**Чл. 70.** По формата си държавният изпит е писмен/устен, а за придобиване на професионалната квалификация *учител* – и практикоприложен.

/1/ Формата на държавния изпит за всяка специалност се регламентира в учебния план.

/2/ Практикоприложният държавен изпит за придобиване на професионална квалификация *учител* се провежда по време на учебната практика и може да бъде положен преди или независимо от сесията на другия държавен изпит. Полагането му може да се отдели от времето, предвидено за преддипломна педагогическа практика.

/3/ До държавен практикоприложен изпит за придобиване на професионална квалификация *учител* студентите се допускат след подаване на заявление до декана/директора.

**Чл. 71.** Студентите имат право на три последователни държавни изпитни сесии след семестриалното си завършване. При неизползвано право за явяване на трите поредни сесии студентът губи студентските си права, ако не е депозирал молба за отлагане на изпитите по уважителни причини.

**Чл. 72.** Студенти, които са възпрепятствани да се явят на поредната държавна изпитна сесия, са длъжни да подадат молба до декана/директора за отлагане на цялата сесия или на отделен изпит.

/1/ Молбата за отлагане се подава не по-късно от десет работни дни след датата на изпита.

/2/ Всеки студент има право на не повече от три отлагания на държавна изпитна сесия.

**Чл. 73.** Деканът/директорът по изключение може да разреши четвърто и пето явяване на държавна изпитна сесия.

**Чл. 74.** Студентите, завършили семестриално:

/1/ губят студентските си права, ако не са се дипломирали в сроковете, определени в чл. 71, чл.72 и чл. 73.

/2/ възстановяването на студентските права става с подаване на заявление до Ректора на университета като:

а) при възстановяване до пет години от семестриалното завършване се дипломират по учебния план, по който са се обучавали;

б) при възстановяване след пет години от семестриалното завършване се дипломират по действащия учебен план.

**Чл. 75.** Писменият държавен изпит има продължителност четири часа (за специалностите с многокомпонентен изпит – 5 часа).

/1/ Писменият изпит е анонимен. Подготовката и провеждането му се регламентират със заповед на декана/директора.

/2/ Всяка писмена работа се проверява от двама членове на комисията, независимо един от друг, по ред, определен от председателя на комисията.

/3/ Резултатите от проверката на писмените работи се обявяват до 10 дена след датата на изпита. Оценките, поставени от комисията за държавен изпит, не подлежат на преразглеждане.

/4/ Студентите имат право да се откажат от положителна оценка, получена на писмен държавен изпит при първо или второ явяване. Правото се ползва еднократно. За целта студентите подават заявление до декана/директора в 7-дневен срок след обявяване на резултатите от изпита и се явяват на следващата държавна изпитна сесия. Оценката от това явяване е окончателна.

**Чл. 76.** До държавна изпитна сесия се допускат студенти, които са изпълнили задълженията си по учебния план на специалността и са положили всички семестриални изпити (в това число и приравнителните). До разработване на дипломна работа се допускат студенти с успех не по-нисък от „много добър”, или с участие в научноизследователската дейност и при наличие на публикации.

**Чл. 77.** Ръководство на дипломни работи се възлага от катедрата на хабилиитирани преподаватели или на преподаватели с научна степен *доктор*.

/1/ В ОКС *бакалавър* един хабилиитиран преподавател може да ръководи в една учебна година до пет дипломни работи, един нехабилиитиран преподавател с научна степен *доктор* – до три дипломни работи.

/2/ За консултанти на дипломни работи по решение на катедрата могат да бъдат определяни и асистенти без научна степен.

**Чл. 78.** Рецензенти на дипломни работи се определят с решение на катедрените съвети. Представянето на дипломните работи (на хартиен и електронен носител) за рецензиране става не по-късно от 14 дена преди датата на защитата.

**Чл. 79.** Протоколите от държавните изпитни сесии се представят в Студентска канцелария до 7 дена след провеждането им. Председателите на комисииите за държавни изпитни сесии внасят лично оценките от протоколите в главните книги най-късно до пет дена след предаването на протоколите в Студентска канцелария.

**Чл. 80.** Диплома за завършена степен (чл. 7, чл. 42, ал. 8 от ЗВО) се издава след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебния план, независимо от календарния срок на обучение.

ШУ издава диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование (до шест месеца от датата на дипломиране) и европейско дипломно приложение при заявено искане от дипломираните по чл. 7 от ЗВО (до два месеца от получаването на дипломата).



## Глава десета ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРИ И ДОКТОРАНТИ

**Чл. 81.** За обучението на магистри ШУ обявява всяка учебна година определен брой места. Кандидатстването, приемането и обучението на студенти в образователно-квалификационната степен *магистър* се извършва на основание на ЗВО (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б”, т. 7, т. 10, чл. 17, ал. 2, т. 4, чл. 21, ал. 1, т. 10 б. „а” и ал. 3 и 4, чл. 42, ал. 1, т. 2, б. „б” и „в”, чл. 42, ал. 6 и правилата за прием в тази степен, които се приемат ежегодно от АС.

/1/ Местата за прием на студенти в образователно-квалификационната степен *магистър* по чл. 9, ал. 3, т. 6 б. „а” и „б” от ЗВО се утвърждават от Министерския съвет. Кандидатите за тези места, притежаващи диплома за висше образование (бакалавър или магистър), се приемат по реда на чл. 68, ал. 1 от ЗВО. По време на обучението си студентите заплащат семестриална такса, определена от Министерския съвет (чл. 9, ал. 3, т. 7 от ЗВО).

/2/ Местата за прием по чл. 21, ал. 3 и 4 от ЗВО (срещу заплащане) се определят от АС в рамките на капацитета на професионалните направления, за които висшето училище е получило акредитация. Приетите по чл. 21, ал. 3 и 4 сключват договор с ШУ и заплащат семестриална такса, определена от АС. Периодът за прием на магистри по чл. 21, ал. 3 и 4 сключват договор с ШУ и заплащат семестриална такса, определена от АС.

/3/ Лицата, придобили образователно-квалификационна степен *професионален бакалавър*, могат да продължат образованието си в образователно-квалификационната степен *магистър* само в същото професионално направление (чл. 42, ал. 6 от ЗВО), при условия и ред, определени в Правилата за прием на магистри и ЗВО.

/4/ Чуждестранни граждани могат да кандидатстват в изпълнение на междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен и съгласно актове и ред, определени от Министерския съвет.

**Чл. 82.** За обявените места по чл. 21, ал. 3 от ЗВО желаещите се състезават по среден успех от дипломата за бакалавърска степен, който не може да бъде по-нисък от „добър” (чл. 21, ал. 4 от ЗВО).

**Чл. 83.** Обучението в магистърска степен се извършва в редовна, задочна и дистанционна форма и може да бъде групово или по индивидуален план. Занятията с редовните студенти се водят в два семестъра. Занятията в задочна форма на обучение се водят в два или три семестъра през годината по предложение на ФС и решение на АС.

**Чл. 84.** Обучението в магистърска степен завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

/1/ Възлагането и разработването на дипломна работа става по ред и при условия (срокове, изисквания за успех и др.), определени от правилника на съответния факултет.

/2/ Едно хабилитирано лице може да ръководи в една учебна година до седем дипломни работи, а нехабилитирано лице с научна степен – до пет дипломни работи.

/3/ За рецензенти на дипломни работи се определят хабилитирани преподаватели или нехабилитирани преподаватели с научна степен по преценка на катедрата. Представянето на дипломните работи за рецензиране става не по-късно от седем дена преди датата на защитата.

**Чл. 85.** /1/ Приемът и обучението на докторанти се основават на ЗВО (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а”, „б”, „в”, т. 7, чл. 21, ал. 5, чл. 42, ал. 4, ал. 9, т. 8, чл. 46, чл. 68, ал. 1, чл. 70, чл. 74, чл. 95 от ЗВО), ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Класификатора на областите на висше образование и научните направления и се утвърждават в Правилника за развитието на академичния състав в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”. Обявяването на конкурсите за редовни и задочни докторанти става след решение на МС.

/2/ За обучение по чл. 21, ал. 5 от ЗВО обявяването на конкурсите става след решение на АС.

## **Глава единадесета**

### **РЕШАВАНЕ НА СТУДЕНТСКИ ВЪПРОСИ**

**Чл. 86.** Студент е този, който се обучава за придобиване на образователно-квалификационна степен *бакалавър* и *магистър* (чл. 66, ал. 2 от ЗВО). Студентите имат право (чл. 70, ал. 1 от ЗВО):

1. да се преместват в друго висше училище, факултет, специалност, степен или форма на обучение (чл. 42, ал. 9, т. 7 от ЗВО);

2. да избират учебни дисциплини при условията, определени в учебния план;

3. да получават квалифицирана помощ и ръководство за професионално-творческото си израстване;

4. да се обучават едновременно по повече от една специалност или да придобият нова специалност;

5. да участват в научноизследователската дейност на ШУ, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и задължения;

6. да ползват студентските общежития и столове, медицинското обслужване, както и материалната база на ШУ за учебна, научноизследователска, спортна и културна дейност и други придобивки за нормален живот и обучение при условия, определени от държавата и ШУ;

7. да прекъсват обучението си, както и да го продължават след това при условия и ред, регламентирани в правилника;

8. да ползват ваканция не по-малко от 30 дена в рамките на една учебна година;

9. да ползват кредит за заплащане на такси и/или за издръжка през периода на обучението;

10. да получават стипендии.

**Чл. 87.** Преместването на студенти от едно висше училище в друго става в съответствие с чл. 42 от ЗВО.

**Чл. 88.** Всички въпроси, свързани с преместването на студентите от друго висше училище в ШУ, се решават от ректора, който съгласува становището си с ръководителите на основните структурни звена.

**Чл. 89.** Преместването на студенти в рамките на едно основно структурно звено става след приключен семестър и не по-късно от началото на следващия семестър. За целта студентите подават молба до декана/директора, който взема решение. Решението се утвърждава окончателно от ректора, съгласно чл.32, ал.1, т.4 от ЗВО.

**Чл. 90.** Преместването от едно структурно звено в друго става след приключен семестър и не по-късно от началото на следващия семестър. За целта студентите подават молба до декана/директора на съответното структурно звено, в което е избраната специалност. Становище по молбата дават двамата декани – 1. Деканът на приемащото структурно звено, 2. Деканът на структурното звено, в което се обучава студентът преди преместването. Окончателно решение взема ректорът, съгласно чл.32, ал.1, т.4 от ЗВО.

**Чл. 91.** Студентите заплащат такси за обучение (чл. 95 от ЗВО) на равни вноски в началото на всеки семестър. От заплащане на такси се освобождават (чл. 95, ал. 7 от ЗВО):

1. лица, които са кръгли сираци;
2. лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто;
3. военноинвалиди;
4. лица, отглеждани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа;
5. докторантите през последните две години на докторантурата;
6. лица с двойно гражданство, едно от което е българско, заплащат половината от размера на определената такса, когато кандидатстват и са приети по условия и ред, определени от Министерския съвет(чл. 95, ал. 10 от ЗВО).

**Чл.92.** Деканите/директорите решават следните студентски въпроси:

1. записване за обучение по втора или нова специалност;
2. обучение по индивидуален план;
3. разрешаване на отсъствие от занятия по уважителни причини;

4. отлагане (респективно предварително явяване) на изпити по уважителни причини въз основа на молба и документ, удостоверяващ основанието за молбата;

5. разрешаване на перманентна сесия на студенти с хронични заболявания, майки с деца до 6 години и други особени случаи;

6. даване на разрешение за повтаряне на учебната година;

7. разрешаване на прекъсване на обучението;

8. награждаване и поощряване на студенти за отличен успех и изяви в научноизследователската работа (от средствата на основното структурно звено);

9. налагане на административни наказания на студенти от порядъка на мъмрене, порицание и строго мъмрене с предупреждение за отстраняване.

**Чл. 93.** Деканите/директорите дават мнение относно:

1. преместване на студенти в друго висше училище;

2. награждаване и други видове стимулиране на студенти;

3. отстраняване на студенти.

**Чл. 94.** Всички въпроси, свързани с приемането, отписването и преместването на студенти и специализанти, решава ректорът по предложение на деканите/директорите.

**Чл. 95.** Студент се отписва (чл. 74, ал. 1 от ЗВО) при:

1. успешно завършване курса на обучение;

2. напускане или преместване.

**Чл. 96.** Студент се отстранява от ШУ за определен срок (чл. 74, ал. 2 от ЗВО) при:

1. представяне на неверни данни, въз основа на които е приет в ШУ, или подправяне на документи за студентското си положение;

2. системно неизпълнение на задълженията по учебния план или правилниците на ШУ;

3. осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер.

## **Глава дванадесета**

### **АДМИНИСТРАТИВНО И ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО**

**Чл. 97.** Административното обслужване на студентите се извършва от курсови ръководители и Студентската канцелария на ШУ.

**Чл. 98.** В началото на всяка учебна година деканът/директорът на ОСЗ определя със заповед курсовите ръководители за всеки курс от бакалавърските специалности и магистърските програми. Списъкът на курсовите ръководители се съобщава на студентите на първата среща на първокурсниците с ръководствата на ОСЗ.

**Чл. 99.** Курсовият ръководител има следните задължения:

/1/ въвежда студентите в спецификата на академичната институция (запознаване с информационните ресурси, с разписите, с графиците, с правата и задълженията на студентите и др.);

/2/ консултира студентите по вътрешно университетската нормативна база;

/3/ осъществява връзка между катедрата, която администрира съответната специалност/програма, и студентите;

/4/ съдейства на студентите при решаване на възникнали различни студентски въпроси.

**Чл. 100.** Всички учебни структури по чл.16 се сформират със заповед на декана/директора в сроковете, определени в чл.17.

**Чл. 101.** Студентите избират групови отговорници, които осъществяват връзката със Студентската канцелария и катедрите.

**Чл. 102.**/1/ Протоколите за изпити се издават от Студентската канцелария предварително или най-късно в деня на изпита. Преподавателите, провеждащи изпита, са длъжни в срок от десет дена след проведения изпит да внесат оценките главната книга. При обективна невъзможност внасянето на оценките се извършва от ръководителите на съответните катедри.

/2/ В срок от пет работни дни след внасянето в главната книга оценките от изпитните протоколи се въвеждат в електронните досиета на студентите от служителите в студентска канцелария.

**Чл. 103.** Всички молби, свързани със студентското положение, се подават в Студентската канцелария. Становище по тях и окончателно решение вземат деканът/директорът или ректорът.

**Чл. 104.** /1/ Студентите имат право да подават индивидуални и колективни жалби до зам.-ректора на УДОП или декана/директора на ОСЗ според спецификата на жалбата.

/2/ Зам.-ректорът или деканът/директорът на ОСЗ определя със заповед комисия за разглеждане на жалбата.

/3/ В срок от 1 месец комисията отговаря писмено на жалбоподателя.

**Чл. 105.** При опит за измама на изпит ФС/СК взема решение за наказание на студента.

**Чл. 106.**/1/Заплащане на семестриалните такси се извършва в срок до 10-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър в редовна и задочна форма на обучение. След този срок студентите се санкционират както следва:

от 11-я до 15-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 5 лева;

от 16-я до 20-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 10 лева;

от 21-я до 25-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 15 лева;

след 26-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър студентът се отстранява със заповед на ректора.

/2/ Началото на всеки семестър за обучението в гр. Шумен, гр. Варна и гр. Добрич се определя в заповедта на ректора за учебната година (чл.4, ал.4)

**Чл. 107.** Студентите, възстановили студентски права за явяване на държавен изпит/и до 5 години от датата на семестриалното завършване, внасят една семестриална такса и се ползват с правата на чл. 71 и чл. 72.

**Чл. 108.** Студентите от Шуменския университет, възстановили права или приети наново в същата (или сродна) специалност, в която са се обучавали преди това, заплащат такси само за семестрите, които им остават до завършване на обучението по действащия в момента учебен план. Курсът, в който се записват, се определя с протокол от Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредитите.

**Чл. 109.** При прехвърляне на студент в Университета от друго висше училище се заплаща пълният размер на таксите за обучение по съответния учебен план.

**Чл. 110.** При прехвърляне на студент от една специалност в друга в рамките на Университета, в новата специалност студентите заплащат определения брой такси за обучение по съответния учебен план в зависимост от курса (семестъра), в който са прехвърлени.

**Чл. 111.** Студентите, преминали на обучение в съкратени срокове (индивидуален план), заплащат семестриални такси за пълния курс на обучение.

**Чл. 112.** Индивидуални протоколи на студентите на индивидуален план на обучение се издават само на студенти, заплатили пълния обем на семестриалните си такси.

**Чл. 113.** Студентите, възстановили студентски права или записани след прекъсване, заплащат семестриални такси по Постановление на МС за съответната учебна година.

**Чл. 114.** Студентите, обучаващи се по чл. 21, ал. 2 или чл.9, ал.3, т.6, б. „б” от ЗВО за придобиване на второ висше образование в ОКС „Магистър” след средно образование, „Бакалавър” и „Професионален бакалавър”, се освобождават от заплащане на част от семестриалните такси според инструкция, приета от АС.

\*\*\*

Правилникът е актуализиран с решения на Академическия съвет на ШУ “Епископ Константин Преславски”, които са документирани в следните протоколи: № 10 от 09.06.2000 г., № 11 от 16.06.2000 г., № 12 от 30.06.2000 г., №13 от 18.07.2000 г., №2 от 29.09.2000 г., № 4 от 27.10.2000 г., № 10 от 30.03.2001 г., № 11 от 27.04.2001 г., № 14 от 29.06.2001 г., № 15 от 16.07.2001 г., № 11 от 17.06.2002 г., № 13 от

19.07.2002 г., № 2 от 08.11.2002 г., № 4 от 21.02.2003 г., №11 от 16.07.2004 г., №4 от 25.02.2005 г., № 6 от 13.05.2005 г., №7 от 24.06.2005 г., № 3 от 25.11.2005 г., №8 от 07.07.2006 г., № 11 от 20.07.2007 г., № 3 от 19.12.2008 г., №6 от 27.03.2009 г., № 8 от 29.04.2011 г., № 11 от 20.07.2012 г., № 1 от 28.09.2012 г., № 8 от 26.04.2013 г., № 11 от 19.07.2013 г., № 8 от 25.04.2014 г., № 10 от 29.05.2015 г., № 4 от 11.12.2015 г., № 5 от 29.01.2016 г., № 6 от 26.02.2016 г., № 1 от 30.09.2016 г., № 4 от 16.12.2016 г., № 6 от 24.02.2017 г., № 10 от 30.06.2017 г.